

benodigde maatregelen te treffen . . . De minister van defensie zal worden belast met de uitvoering van dit besluit.'

Onder dit besluit, waarmee alle ministers op 18 mei ingestemd hadden, plaatste de koningin (die op diezelfde 18de mei Nederlandse marine-eenheden die in Engeland aangekomen waren, geïnspecteerd had) een dag later graag haar handtekening – het werd door de Geer en Dijkhoorn gecontrasigneerd. Was Dijkhoorn zich bewust dat hij over zich heen had laten lopen? Vermoedelijk niet. De formulering dat hij 'belast (was) met de uitvoering van (het) besluit', betekende niets – in feite had Furstner met één slag een positie van grote zelfstandigheid verworven, althans in het Nederlandse milieu. Die zelfstandigheid hield overigens niet meer in dan dat hij aan de *Admiralty* de in Engeland aanwezige strijdkrachten van de marine en de Marineluchtvaartdienst ter beschikking stelde en ter beschikking moest houden – de gehele operationele controle moest hij natuurlijk aan de Britten overlaten. Toen in de zomer van '40 overeenkomsten terzake op regeeringsniveau gesloten werden, waren zij niet meer dan een formele bevestiging van een situatie die al enkele maanden bestond.

Het was niet weinig wat Furstner aan de *Admiralty* had kunnen aanbieden.¹ De oude kruiser 'Sumatra' was weliswaar niet veel waard, maar de nieuwe 'Jacob van Heemskerck' kon na zijn terugkeer uit Canada (waarheen hij de 'Sumatra' met de drie prinsessen aan boord geëscorteerd had) tot een volwaardige moderne eenheid afgebouwd worden (daarbij werden de Zweedse kanons door Engelse vervangen). Dan waren er de onafgebouwde torpedobootjager 'Isaac Sweers' die, eenmaal voltooid, evenzeer een nuttig aandeel kon hebben in de strijd ter zee; zeven onderzeeboten (drie oude en vier moderne van welke er twee eerst afgebouwd moesten worden); twee kanonneerboten (één oude, één moderne); zes stokoude torpedoboten; zes mijnenleggers (één moderne, vijf oudere); één moderne mijnenveger en één (onafgebouwde) motortorpedoboot. Voorzover zij niet eerst voltooid moesten worden, waren al deze schepen, zeker in de noodsituatie waarin de *Admiralty* zich spoedig bevond, bij uitstek bruikbaar. Verscheidene van de bedoelde eenheden kregen dan ook nagevoeg onmiddellijk een nieuwe oorlogstaak: de kanonneer- en torpedoboten werden nog in mei ingeschakeld bij de verdediging van de mondingen van de Britse rivieren en op 12 juni voer de eerste Nederlandse onderzeeboot, de 'O 13', van Dundee uit om te trachten de schepen die Zweeds ijzererts

¹ Wij volgen het overzicht dat K. W. L. Bezemer gegeven heeft in zijn werk: *Zij vochten op de zeven zeeën. Verrichtingen en avonturen der Koninklijke Marine in de tweede wereldoorlog* (1954), p. 73-74.